

Turun kaupungin toimintasuunnitelma 2016 – 2019

Strategisiin ohjelmiin sisältyvät linjaukset ja alatavoitteet Liite 5

Strategisten linjausten numerotunnukset vastaavat Hyvinvointi ja aktiivisuus- ja Kilpailukyky ja kestävä kasvu-ohjelmien kappalejakoa.

HYVINVOINTI JA AKTIIVISUUS-OHJELMA

Kolme teemaa, 18 strategista linjausta

2.1 TERVE JA HYVINVOIVA KAUPUNKILAINEN

2.1.1 Luodaan puitteet hyvinvoinnille laaja-alaisella yhteistyöllä

Alatavoitteet:

- Poikkihallinnollinen ja laaja-alainen kaupungin ja sen palvelujen suunnittelu toteutetaan kumppanuudessa eri toimijoiden kanssa huomioiden eri ikä- ja asiakasryhmien tarpeet.
- Palveluja kohdennetaan eri alueille ja asiakasryhmille tarvelähtöisesti.
- Kaupungin asukkaiden, asiakkaiden ja kumppanien voimavarat otetaan käyttöön luomalla toimiva palveluohjausmalli, joka toteutetaan ajasta ja paikasta riippumattomasti osana monikanavaista asiakaspalvelua.
- Palveluohjauksen kehittämisessä hyödynnetään ulkopuolisia yhteistyökumppaneita.
- Kolmannen sektorin palveluntuottajien toimintaedellytyksiä vahvistetaan kumppanuuksilla ja avustuspolitiikan uudistamisella strategian tavoitteita tukeviksi.
- Kaupungin omaa toimintaa ja tehtäviä arvioidaan jatkuvasti ja soveltuvia toimintoja voidaan siirtää kolmannen sektorin toimijoiden toteutettavaksi kumppanuuteen perustuen.
- Kaupungin hallinnoimia sisä- ja ulkotiloja avataan kuntalaisten sekä yhteisöjen käyttöön ja niiden käyttöä helpotetaan.
- Kaikki kaupungin tilat arvioidaan laajemman hyödyntämisen näkökulmasta.

2.1.2 Lisätään tuottavuutta tekemällä ehkäisevästä työstä kaiken toiminnan kivijalka

Alatavoitteet:

- Ehkäisevä työ laajennetaan osaksi kaikkea asiakastyötä.
- Parannetaan riskiryhmien kykyä edistää omaa terveyttään ja hyvinvointiaan lisäämällä tietoon perustuvaa palveluiden kohdentamista.
- Palveluketjuja kehitetään toimivammiksi ja vaikuttavammiksi lisäämällä ehkäisevän työn osuutta ja painottamalla avopalveluja.
- Vahvistetaan alueellista yhteistyötä ja palveluohjausta.
- Kehitetään asiakkuuksien hallintaa parantamalla asiakastiedon hyödyntämistä palveluprosessien kehittämisessä.
- Palveluita järjestetään uudella tavalla hyödyntämällä digitaalisten ajasta ja paikasta riippumattomien palvelujen osuutta sekä palvelusetelien käyttöä.
- Innovaatioiden syntymistä edistetään ja niitä hyödynnetään kuntalaisten palvelutarpeiden tyydyttämisessä.
- Palvelujen kehittämisessä hyödynnetään kokemuseräistä asiantuntijuutta.
- Otetaan kokeiluna käyttöön sosiaalinen luototus ja arvioidaan sen vaikutukset.

2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeskeisiä palveluprosesseja

Alatavoitteet:

- Korjaavat ja erityispalvelut järjestetään tehokkaasti, oikea-aikaisesti ja vaikuttavasti.
  - Lastensuojeluun vastataan ensisijaisesti ennaltaehkäisevien toimenpiteiden, perhetyön sekä avohuollon keinoin.
-

Turun kaupungin toimintasuunnitelma 2016 – 2019

Strategisiin ohjelmiin sisältyvät linjaukset ja alatavoitteet Liite 5

- Sijaishuollossa tavoitteena on löytää entistä suuremmalle osalle lapsia sijaisperheitä, jotta laitossijoitusten tarve vähenee.
- Vanhustenhuollossa jatketaan palvelurakenteen muuttamista laitoshoidosta tehostettuun palveluasumiseen sekä koti- että omaishoidon tukemiseen.
- Perusterveydenhuollon toimintaa vahvistetaan ja erikoissairaanhoidon hoitoketjujen toimivuus varmennetaan oikea-aikaisen ja tehokkaan sairaalahoidon turvaamiseksi.
- Luodaan uusia toimintamalleja erityisryhmien tarpeiden hoitamiseen.
- Kehitetään ja laajennetaan yhteisvastaanottomallia, jossa asiantuntijat yhdessä asiakkaan kanssa etsivät ratkaisua erityisesti paljon palveluja käyttävien ongelmatilanteisiin.
- Kehittämistyössä hyödynnetään kotimaista ja ulkomaista tutkimus- ja vertailutietoa entistä enemmän.
- Vertaisryhmätoimintaa ja asiakkaiden osallisuutta vahvistetaan.
- Asiakaskeskeisiä palveluketjuja kehitetään palvelumuotoilun avulla yhteistyössä asiakkaiden kanssa.

2.2. OSAAVA JA OPPIVA KAUPUNKILAINEN

2.2.1 Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla

Alatavoitteet:

- Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä suunnitellusti johdetulla riittävällä täydennyskoulutuksella ja kannustamalla uusien toimintatapojen löytämiseen.
- Henkilöstöä kannustetaan muodostamaan kansallisia ja kansainvälisiä verkostoja erityisesti hyödyntämällä uusia digitaalisia toimintaympäristöjä ja niiden suomia mahdollisuuksia.

2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä

Alatavoitteet:

- Koulutus- ja kulttuuripalveluissa digitaalisia ympäristöjä hyödynnetään tehokkaasti.
- Omassa edunvalvonnassaan Turku huolehtii myös kaupunkiseudulla toimivien yhteistyökumppanien eduista.
- Kaupunki toimii koulutuksenjärjestäjäverkon kokoajana Turun alueella.

2.2.3 Vieraskielisen väestön suomen ja ruotsin kielen taidon kehittymistä ja suomalaisen yhteiskunnan tuntemusta tuetaan riittävällä koulutustarjonnalla

Alatavoite:

- Kaikille vieraskielisille tarjotaan riittävästi tuloksellisia ja oikeanlaisia suomen ja ruotsin kielen opintomahdollisuuksia.

2.2.4 Kansainvälisyyden edellytykset turvataan tukemalla asukkaiden ja henkilöstön valmiuksia toimia kulttuurien välisessä vuorovaikutuksessa

Alatavoite:

- Kaupunki tarjoaa omissa oppilaitoksissaan laajan kielivalikoiman.
-

Turun kaupungin toimintasuunnitelma 2016 – 2019

Strategisiin ohjelmiin sisältyvät linjaukset ja alatavoitteet Liite 5

2.2.5 Varhaiskasvatuksen palvelujen asiakaslähtöisyyttä kasvatetaan laajentamalla yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa

Alatavoitteet:

- Kaupunki huolehtii päivähoitotarjonnan kattavuudesta ja varhaiskasvatuksen laadusta.
- Kaupunki monipuolistaa yhteistyössä yksityisten toimijoiden kanssa varhaiskasvatuksen palvelutarjontaa, laajentaa palveluvalikoimaansa ja suuntaa palvelutarjontaa päiväkotipalveluita kevyempiin toteuttamistapoihin.
- Varhaiskasvatuksen yhteistyötä neuvoloiden ja ennaltaehkäisevän perhetyön kanssa lisätään.

2.2.6 Kasvatuksen ja opetuksen palveluverkkoa uudistetaan sivistystoimialan ja Ammattikorkeakoulun toimipisteverkkoja tiivistämällä

Alatavoitteet:

- Kaupungin oman varhaiskasvatuksen yksikkökokoja kasvatetaan 100 – 140 hoitopaikan yksiköihin.
- Lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulutuksen palveluverkkoa tiivistetään yksiköiden määrää vähentämällä ja selvittämällä tilojen yhteiskäyttömahdollisuuksia muiden koulutuksen järjestäjien kanssa.
- Oppilaitosten toimintaympäristön uudistamisessa hyödynnetään digitaalisia opetusratkaisuja.

2.2.7 Vuonna 2017 nuorisotakuu toteutuu laajan poikkihallinnollisen yhteistyön tuloksena

Alatavoitteet:

- Jokaiselle nuorelle varmistetaan peruskoulussa ja sitä seuraavassa nivelvaiheessa riittävä tuki ja ohjaus, jotta hän voi peruskoulun jälkeen jatkaa koulutuksen tai muun hänelle mielekkään toiminnan kautta eteenpäin elämässään.
- Toisella asteella opiskelevat nuoret läpäisevät opintonsa ja saavat valmiuksia siirtyä työ-elämään tai jatkokoulutukseen.
- Vieraskielisten ja erityistä tukea tarvitsevien nuorten tarpeet huomioidaan ja nuorisotakuu toteutuu myös heidän osaltaan.
- Nuorisotakuuta toteutetaan sivistystoimialan, hyvinvointitoimialan, vapaa-aikatoimialan sekä muiden julkisten ja yksityisten yhteistyökumppaneiden kanssa.
- Pyritään kasvattamaan vieraskielisten oppilaiden osuutta toisen asteen oppilaitoksissa ja edelleen korkeakouluopinnoissa.

2.2.8 Tulevaisuuden osaamispääoma turvataan järjestämällä jatkossakin korkeatasoista yleissivistävää koulutusta

Alatavoitteet:

- Perusopetuksessa vahvistetaan lähikouluperiaatetta.
- Tehostetun ja erityisen tuen oppilaille mahdollistetaan opiskelu myös lähikoulussa.
- Lukioiden tuloksellisuus on korkeaa, ja ne ovat maakunnallisesti vetovoimaisia.

2.3. AKTIIVINEN KAUPUNKILAINEN

2.3.1 Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle

Alatavoitteet:

- Tuetaan kaupunkilaisten omaan oivallukseen perustuvaa aktiivisuutta.
  - Tuetaan toimialojen ja palvelualueiden yhteistyönä aktiiviseen elämäntapaan kannustavia palveluja.
  - Toteutetaan toimialat ja muut toimijat ylittäviä palvelupolkuja.
-

Turun kaupungin toimintasuunnitelma 2016 – 2019

Strategisiin ohjelmiin sisältyvät linjaukset ja alatavoitteet Liite 5

- Tuetaan erityisesti sellaista kansalais- ja järjestötoimintaa, joka aktivoi passiivisia.

2.3.2 Toteutetaan palveluja yhteistyöllä kansalais- ja järjestötoiminnan kanssa

Alatavoitteet:

- Avustusjärjestelmä uudistetaan ja yhtenäistetään tukemaan kaupungin strategisia tavoitteita. Avustusrekisterillä lisätään avoimuutta ja läpinäkyvyyttä.
- Avustusten jakamiseen luodaan malli, jossa suuremmat vakiintuneet toimijat kuuluvat sopimusten piiriin ja jossa pienemmät ja vaihtuvat avustusten saajat täydentävät ja monipuolistavat palvelutarjontaa.
- Tuotetaan vapaa-aikatoimialan palveluja lisääntyvässä aktiivisessa kumppanuudessa ja vuorovaikutuksessa strategisesti tärkeiden kansalais- ja järjestötoimijoiden kanssa.
- Varmistetaan yhteistyöfoorumien toimintaa yhdessä kolmannen sektorin kanssa.

2.3.3 Aktiivista elämäntapaa edistävät palvelut kohdennetaan hyödyntämällä paremmin asiakas- ja asukastietoa

Alatavoitteet:

- Käytetään suunnittelussa ajankohtaista tutkimustietoa yhteiskunnallisista muutostrendeistä ja avustusrekisterillä lisätään avoimuutta ja läpinäkyvyyttä.
- Lisätään asukas- ja asiakastiedon hyödyntämistä osana suunnittelu-, arviointi- ja kehittämistyötä.
- Kohdennetaan vapaa-aikatoimialan palvelut asukas- ja asiakastietoa hyväksi käyttäen.
- Lisätään vuorovaikutusosaamista, jotta kommunikointi kehittyi sekä kaupungin ja sen asukkaiden välillä että asukkaiden kesken.
- Digitaalisia medioita hyödynnetään aktiivisen elämäntavan ja vuorovaikutteisuuden kasvattamisessa.

2.3.4 Vahvistetaan aluenäkökulmaa asuinalueiden ominaispiirteitä hyödyntämällä

Alatavoitteet:

- Vakiinnutetaan kaupungin eri alueilla työskentelevien kaupungin toimijoiden yhteistyö, johon osallistuminen on osa perustyötä kaikilla toimialoilla.
- Tarjotaan asukkaille alueen soveltuvia tiloja omatoimiseen käyttöön sekä kannustetaan heitä oma-aloitteisuuteen.
- Alueiden identiteettiä vahvistetaan kaupungin sekä sen asukkaiden ja asiakkaiden yhteisellä suunnittelulla ja mahdollistamalla identiteettiä vahvistavia toimintoja ja tapahtumia alueilla.

2.3.5 Osallisuutta lisätään ottamalla se osaksi suunnittelua, toteuttamista ja päätöksentekoa

Alatavoitteet:

- Osallisuuden painopisteinä ovat kaupunginosa- ja teemaosallisuus sekä lasten ja nuorten ja erityisryhmien osallisuus.
- Aluetyöhön kutsutaan mukaan alueen kansalaistoiminnan ja järjestöjen edustajat.
- Hyödynnetään digitaalisia ratkaisuja asukkaiden osallistamisessa, aloitteiden ja palautteiden keräämisessä ja niiden hyödyntämisessä.
- Osallisuus mahdollistetaan tapaus- ja asiakohtaisesti niin, että se ei välttämättä edellytä pysyvää tai pitkäaikaisempaa sitoutumista.

2.3.6 Turun asemaa eurooppalaisena kulttuurikaupunkina ja kaupunkikulttuurin edelläkävijänä vahvistetaan kehittämällä uudenlaisia kulttuuriin osallistumisen muotoja

Alatavoitteet:

- Sekä kaupungin omassa toiminnassa että vapaalla kentällä toteutetaan uudenlaisia kulttuuritoiminnan muotoja ja kaupunkikulttuuritapahtumia.
-

Turun kaupungin toimintasuunnitelma 2016 – 2019

Strategisiin ohjelmiin sisältyvät linjaukset ja alatavoitteet Liite 5

- Korostetaan luovuutta ja innovatiivisuutta kaupungin toiminnassa ja palvelutuotannossa sekä tuodaan kulttuuria eri muodoissaan asukkaiden arkeen ja vapaa-aikaan.
- Edistetään ”Kulttuuri tekee hyvää” -ajattelua ja taiteen sekä kulttuurin rikkautta osana palvelujen suunnittelua ja kehittämistä.

2.3.7 Hyvän elämän Turkua luodaan ottamalla aktiivisuus elämäntavaksi

Liikunta

Alatavoitteet:

- Aktivoidaan terveytensä kannalta liian vähän liikkuvia lisäämään liikunnan määrää lisäämällä heidän palvelutarpeidensa tuntemusta.
- Vähennetään ”dropout”- ja ”dropoff”-ilmiöitä luomalla säännöllisen liikuntaharrastuksen jättäneille tai kilpaurheilun keskeyttäneille nuorille mielekkäitä liikuntamahdollisuuksia yhteistyössä liikuntaseurojen kanssa.
- Edistetään liikuntamahdollisuuksien esteettömyyttä ja saavutettavuutta.
- Kehitetään liikuntaolosuhteita, avustuksia ja kumppanuuksia kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisesti.

Kulttuuri

Alatavoitteet:

- Kasvatetaan kulttuuripalvelujen asiakaslähtöisyyttä uusien asiakasryhmien tavoittamiseksi.
- Kirjastopalveluissa vahvistetaan tietoyhteiskunnan perustaitoja, kuten monilukutaito, lähtökohtana tiedon saatavuus.
- Museotoimintaa uudistetaan kokemuksellisen perhe- ja matkailutoiminnan suuntaan.
- Museopalveluissa viranomaistoiminnan palvelutasoa ja joustavuutta lisätään ja mahdollistetaan ajallisesti kerrostuneen kaupunkikuvan kehittäminen.
- Vahvistetaan Turku taidemusiikin dynaamisena keskittymänä ja taiteilijavierailijoiden esiintymispaikkana sekä kiinnostavana yhteistyökumppanina musiikin alalla.
- Ennakoidaan palvelutarpeiden muutoksia, muokataan uusia palvelukonsepteja ja rohkaistaan toimijoita järjestämään uudenlaisia kulttuuritapahtumia ja -ilmiöitä.
- Edistetään kulttuurin vapaan kentän toimintaedellytyksiä ja lisätään yhteistyötä.
- Peruskorjattu teatteritalo luo Turun kaupunginteatteri Oy:lle edellytykset aiempaa asiakas-lähtöisemmälle ja kustannustehokkaammalle toiminnalle.
- Kaupungin kulttuuripalvelut tarjoavat kansallisen ja kansainvälisen tason kulttuurielämyksiä kaupunkilaisille ja muualta tuleville.
- Tuotannot valmistellaan ja suunnitellaan koordinoitusti ja hyödynnetään yhteisesti kaupunkitasolla.

Lasten ja nuorten kasvu tasapainoiseen elämään

Alatavoitteet:

- Otetaan lapset ja nuoret aktiivisesti mukaan heitä koskevien asioiden suunnitteluun, valmisteluun ja toteuttamiseen.
  - Tuetaan ja hyödynnetään vuorovaikutteisen demokratian keinoja yhdessä lasten ja nuorten kanssa.
  - Mahdollistetaan monipuolisen nuorisokulttuurin toteutuminen.
  - Laajennetaan nuorisotyön painopistettä tilojen järjestämisestä nuorisotyön sisällön kehittämiseen.
  - Kehitetään yhteiskäytössä olevien tilojen palveluja.
  - Varmistetaan, että lapsi ja nuori saa tarvitessaan aikuisen tukea ja läsnäoloa sekä liikunnan ja kulttuurin virikkeitä.
  - Toteutetaan laajaan kumppanuuteen perustuvaa aamu- ja iltapäiväkerhotoimintaa ja edistetään pysyvien harrastuspolkujen syntymistä.
-

KILPAILUKYKY JA KESTÄVÄ KASVU-OHJELMA

Kolme teemaa, 23 strategista linjausta

3.1. YRITTÄVÄ JA OSAAVA KAUPUNKI

3.1.1 Turun alueen kilpailukyvyyn ja työllisyyden kasvua vauhditetaan alueellisia elinkeino- ja innovaatiopalveluja uudistamalla

Alatavoitteet:

- Alueen innovaatiopalvelut kootaan yhteen ja tuotetaan yhdessä korkeakoulujen ja muiden kumppaneiden kanssa.
- Uusien monikanavaisten palvelukonseptien kautta kehitetään nykyistä parempaa toimintaympäristöä ja -kulttuuria olemassa oleville ja uusille yrityksille.
- Yleisten innovaatiopalvelujen lisäksi tuotetaan tarvittavia erityispalveluja ja kehitysalustoja käynnistettävälle ja selvitettävälle aloille, joita ovat meriteollisuuteen liittyvät Blue Growth ja Blue Cleantech sekä biotekniikka, lääketiede, kemia, soveltava ICT ja terveys-, materiaali-, logistiikka-, elintarvike-, ruoka- ja matkailuala sekä luovat alat.
- Alueen innovaatiotalouden kehittymistä vahvistetaan kaupungin omien hankintojen kautta ja ottamalla ennakkoluulottomasti käyttöön uusia toimintamalleja.
- Turun kaupungin asemaa kiinnostavana elokuvatuotantokaupunkina vahvistetaan.

3.1.2 Yritysten toimintaedellytyksiä parannetaan uudistamalla Turun kaupungin tarjoamia yrityspalveluja

Alatavoitteet:

- Kaupungin yrityspalvelut uudistetaan asiakaslähtöisesti siten, että yhden luukun periaate toteutuu ja asiakkaiden tarpeista huolehditaan kokonaisvaltaisesti.
- Osa yrityspalveluista tuotetaan verkkopalveluna.
- Alueen monipuolisen elinkeinorakenteen kehittämistä jatketaan tuottamalla joustavia ja ajantasaisia yritys- ja elinkeinopalveluja elinkaarensa eri vaiheissa oleville yrityksille.
- Kaupungin houkuttelevuutta kansainvälisenä investointikohteena ja yrityskaupunkina lisätään ja terävöitetään tekemällä tavoitteellista ja aktiivista markkinointi- ja myyntityötä.
- Perustetaan vierailukeskus, jossa Turun seutua markkinoidaan ja jota Turun seudulla toimivat yritykset ja muut toimijat voivat käyttää oman markkinointinsa tukemiseksi.

3.1.3 Elinkeinoelämän kilpailuetua kasvatetaan vahvistamalla Turun logistista asemaa ja logistiikkapalveluja

Alatavoitteet:

- Turun ja Helsingin välisen oikoradan suunnittelusta ja toteuttamisesta tehdään kansallinen päätös.
  - Käynnistetään nykyaikaisen matkakeskuksen rakentaminen.
  - Multimodaalilogistiikkajärjestelmää, joka kattaa kaikki liikennemuodot, kehitetään erikseen laadittavan kehittämis- ja kasvusuunnitelman mukaisesti.
  - Lentoliikennettä ja lentoaseman ympäristöä Suomen kakkoskenttänä kehitetään matkustaja- ja rahti liikenteen kasvattamiseksi.
  - Satamaa ja sen kehittymistä tuetaan ja toimintaedellytyksiä parannetaan kumppanuuksiin perustuvalla yhteistyöllä logistiikka-alan johtavien toimijoiden kanssa.
  - Lounaisrannikon strategista satamayhteistyötä jatketaan.
-

Turun kaupungin toimintasuunnitelma 2016 – 2019

Strategisiin ohjelmiin sisältyvät linjaukset ja alatavoitteet Liite 5

3.1.4 Tuetaan työllisyyden paranemista uudistamalla kaupungin työllistämistoimintaa ja lisäämällä maahanmuuttajien työelämäyhteistyä

Alatavoitteet:

- Uudistetaan ja tehostetaan kaupungin työllistämispalveluja suunnittelemalla toimintaa yhteistyössä kumppanien kanssa.
- Selkeytetään viranomaisyhteistyötä ja vahvistetaan koordinaatiota eri toimijoiden välillä.
- Kaupunki seuraa eri vieraskielisten ryhmien työllistymistä ja etsii yhdessä koulutuksen järjestäjien ja työvoimahallinnon kanssa keinoja työllisyysasteen nostoon ja osaamisen hyödyntämiseen.
- Perinteisen suomalaisen ja maahanmuuttajien kulttuurien tuntemusta ja vuorovaikutusta lisätään.

3.1.5 Turkua kehitetään merkittävänä matkailu-, kongressi- ja tapahtumakaupunkina

Alatavoitteet:

- Venäläismatkailun kehittämiseksi laaditaan erillinen alueellinen palvelu- ja markkinointi-suunnitelma, jonka tavoitteena on tarjota venäläisille matkailijoille nykyistä enemmän ja parempia palveluja venäjän kielellä.
- Terveys- ja hyvinvointimatkailu kytketään osaksi matkailukonseptia.
- Markkinointitoimenpiteitä toteutetaan Ruotsiin ja erityisesti suur-Tukholman alueelle keskeisten kumppanien kanssa kulttuuri- ja vapaa-ajanmatkailun lisäämiseksi.
- Tapahtumatoimintaa hyödynnetään koko kaupungin markkinoinnissa, ja sen kärkinä ovat KulttuuriTurku-, MeriTurku-, SporttiTurku- ja YritysTurku -teemat.
- Ympärivuotisen matkailun lisäämiseksi tapahtumatoimintaa laajennetaan myös kesäkauden ulkopuolella.
- Perustetaan yhden luokun periaatteella toimiva Tapahtumapalvelut-toiminto, joka tarjoaa kokonaisvaltaisia palveluja tapahtumien järjestäjille.
- Kansainvälisiä ja kansallisia tapahtumia ja kongresseja haetaan aktiivisesti yhteistyössä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja elinkeinoelämän kanssa.
- Kaupunkikulttuuriin liittyviä vetovoimatapahtumia tuotetaan laajassa yhteistyössä kaupungin sisällä sekä kansallisessa että kansainvälisessä yhteistyössä.
- Matkailijoiden liikkumista ja toimimista kaupungin alueella helpotetaan tarjoamalla uudenlaisia digitaalisia palveluja ja huomioimalla opasteissa myös kansainvälisten matkailijoiden tarpeet.
- Kongressi- ja tapahtumatoiminta kytketään tiiviimmin kauppohenkilöstön ja ravintoloiden palvelutarjontaan.

3.1.6 Turun asemaa Suomen vetovoimaisimpana yliopisto- ja opiskelijakaupunkina vahvistetaan

Alatavoitteet:

- Kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä vahvistetaan yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa.
  - Luodaan pohjaa oppilaitosten, yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen monialaiselle tutkimusyhteistyölle ja laajennetaan niiden, kaupungin sekä elinkeinoelämän välistä tutkimus- ja työelämäyhteistyötä.
  - Yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa tehtävää viestintä- ja markkinointiyhteistyötä lisätään.
  - Vahvistetaan Turussa opiskelien yhteyttä opiskelukaupunkiinsa yhteistyössä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja muiden oppilaitosten kanssa.
  - Yliopistojen kanssa tehtävää kaupunkitutkimusohjelmaa jatketaan. Kansainvälisen vertailun osuutta lisätään. Tutkimustuloksia hyödynnetään oman toiminnan kehittämisessä.
  - Turun vetovoimaisuutta yliopisto- ja opiskelijakaupunkina vahvistetaan yhteistyössä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa. Ready Study Go (RSG) Turku -sopimuksen toteuttamista kaupungin, korkeakoulujen ja opiskelijajärjestöjen kanssa jatketaan.
  - Mahdollistetaan opiskelijoiden järjestämien tapahtumien toteuttaminen elävään opiskelijakaupunkiin kuuluvana asiana.
-

Turun kaupungin toimintasuunnitelma 2016 – 2019

Strategisiin ohjelmiin sisältyvät linjaukset ja alatavoitteet Liite 5

- Kaupunkikeskustaan kytkeytyvän tiedepuiston ja kampus-alueiden kehittämistä jatketaan suunnitelmallisesti siten, että Turun innovaatiokeskittymän identiteetti, rooli ja asema vahvistuvat.
  - Kehitetään edelleen Turun monipuolista ja vetovoimaista opiskelija-asumista ja tarjotaan Suomen parhaat opiskelija-asumisen edellytykset.
-

3.2. VAIKUTTAVA JA UUDISTUVA KAUPUNKI

3.2.1 Tuottavuutta ja uudistumiskykyä kasvatetaan edistämällä innovaatioita

Alatavoitteet:

- Varmistetaan laajalla osallisuudella kaupungin asukkaiden, asiakkaiden ja kumppanien kanssa, että strategiset tavoitteet ovat yhteneväiset ja ymmärrettävät kaikille osapuolille.
- Sovitaan tarkoituksenmukaisesta työnjaosta ja yhteistyömalleista, joilla tavoitteisiin päästään.
- Kokeillaan rohkeasti uusia palvelumalleja ja uusia toimintatapoja yhdessä kumppanien kanssa.
- Hyödynnetään systemaattisesti asukkaita ja asiakkaita saatavaa palautetta palvelujen suunnittelussa ja toteuttamisessa palvelumuotoilun keinoin.
- Määritellään hankintoja aikaisempaa laajemmassa yhteistyössä tarjoajien ja loppukäyttäjien kanssa.
- Kaupungin hankintamenettelyt toteutetaan niin, että ne luovat mahdollisuuksia ja kannustavat innovatiivisiin hankintoihin.

3.2.2 Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä

Alatavoitteet:

- Tuloksellisuutta ja mitattavia tavoitteita korostetaan kaikessa toiminnassa.
- Hyvällä johtamisella varmistetaan, että keskitytään niihin asioihin, jotka ovat tärkeimpiä sovitun lopputuloksen saavuttamiseksi.
- Kaupungin johtamisjärjestelmää, organisaatiota ja ohjausmallia arvioidaan säännöllisesti ja muutetaan tarpeen mukaan vastaamaan muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksia.
- Mahdollistetaan toiminnan muutos hyödyntämällä aktiivisesti digitaalisia työvälineitä yhtenäisten kaupunkitason pelisääntöjen mukaisesti.
- Otetaan käyttöön kaupunkitason kehittämismalli ja sitä tukevat yhtenäiset työtavat ja -välineet kaikessa kehittämisessä.
- Valitaan strategiset kärkihankkeet, joilla edistetään keskeisiä strategisia tavoitteita, joiden toteuttamiseen ja resursointiin kiinnitetään erityistä huomiota.

3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä

Alatavoitteet:

- Asiakkaiden itsepalvelumahdollisuuksia lisätään tarjoamalla digitaalisia ajasta ja paikasta riippumattomia palveluita.
  - Luodaan kansallisen yhteistyön kautta digitaalisten palvelujen alusta, jonka varaan rakentuvat kaikki kaupungin tulevat digitaaliset palvelut.
  - Sovitaan kaupunkitason periaatteet rajapintojen ja datan avoimuudelle ja noudatetaan näitä periaatteita kaikessa ICT-kehittämisessä ja hankinnoissa.
  - Tiedot, palvelut, järjestelmät ja tietoliikenne suojataan tietoturva-vaatimukset huomioiden niin, että kaikki osapuolet voivat luottaa palvelun ja tietojen laatuun, toimivuuteen ja tieto-turvaan.
  - Noudatetaan tietojärjestelmien kehittämisessä ja hankinnoissa julkishallinnon kokonais-arkkitehtuuriperiaatteita.
-

Turun kaupungin toimintasuunnitelma 2016 – 2019

Strategisiin ohjelmiin sisältyvät linjaukset ja alatavoitteet Liite 5

3.2.4 Parempaa johtamista ja päätöksentekoa tuetaan tiedonhallintaa parantamalla

Alatavoitteet:

- Kirjanpidon käytäntöjä muutetaan ajantasaisen talousinformaation tuottamista edellyttävällä tavalla.
- Asiakkaat segmentoidaan ja palvelut tuotteistetaan.
- Kustannus- ja tuotelaskentaa kehitetään siten, että ne tukevat paremmin sovittujen tavoitteiden seurannan ja johdon päätöksenteon tuen tarpeita.
- Luodaan valtakunnallisen yhteistyön kautta yhtenäinen kaupunkitason toiminta- ja tieto-arkkitehtuuri, joka mahdollistaa prosessien ja tietojen yhteentoimivuuden.
- Otetaan käyttöön asiakkuuksien ja palveluprosessien hallintaa sekä toiminnan ohjausta tukevat tietojärjestelmät.
- Laaditaan analyysimalli toimintaympäristön muutosten arviointiin ja tuotetaan siihen perustuen säännöllisesti laadukasta tietoa johtamisen tueksi.

3.2.5 Omistajaohjauksen vaikuttavuutta parannetaan vahvistamalla konsernimaista toimintatapaa

Alatavoitteet:

- Vahvistetaan konsernimaista työskentelyä luomalla yhteinen johtamisen vuosikello ja toimintatapa, jossa omistaja asettaa yhtiöille selkeät tavoitteet.
- Omistajaohjauksen vaikuttavuus määritellään yhtiön liiketoiminnan luonteeseen perustuen.
- Luodaan selkeät toimintamallit ja roolit omistajaohjauksen toteuttamiselle.
- Mahdollistetaan ja edellytetään konserniyhteisöjen välistä yhteistyötä, jolla voidaan saavuttaa tuottavuus- ja synergiaetuja.
- Hankintamenettelyt ja tukipalvelujen käyttöä koskevat ohjeistukset yhdenmukaistetaan tarkoituksenmukaisella tavalla.
- Luodaan yhteistyöfoorumit ja -käytännöt, joiden kautta parhaat käytännöt saadaan koko konsernin käyttöön.

3.2.6 Kaupungin perustoimintaa tuetaan parantamalla tukipalvelujen laatua ja kustannustehokkuutta

Alatavoitteet:

- Määritellään ja vahvistetaan palvelukeskusten roolit, tehtävät ja tavoitteet.
- Määritellään palvelukeskusten tuotteet.
- Järjestetään tukipalvelujen tuottaminen kaupungin kannalta tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.
- Tukipalvelut järjestetään laadukkaasti ja hinnaltaan kilpailukykyisesti.
- Tukipalvelujen tuottavuutta parannetaan.

3.2.7 Tilojen käyttöä tehostetaan uudistamalla työtapoja

Alatavoitteet:

- Toimintatapojen muuttamisella ja uusien teknologioiden käyttöönotolla vähennetään kaupungin tilatarvetta.
  - Kaupungin kiinteistöomistuksia ja -hankintoja tarkastellaan kriittisesti, ja niitä ryhdytään johtamaan aiempaa suurempina kokonaisuuksina.
  - Kaupungin käytössä olevaa tilamäärää vähennetään karsimalla toimipisteverkkoa, lisäämällä yhteispalvelupisteitä ja luopumalla tiloista, joita ei tarvita kaupungin omaan käyttöön.
  - Toimitilaratkaisuissa hyödynnetään ensisijaisesti kaupungin välittömästi ja välillisesti omistamaa tilakantaa ja tilojen yhteiskäyttöä lisätään.
-
-

Turun kaupungin toimintasuunnitelma 2016 – 2019

Strategisiin ohjelmiin sisältyvät linjaukset ja alatavoitteet Liite 5

3.3. RAKENTUVA KAUPUNKI JA YMPÄRISTÖ

3.3.1 Luodaan pohjaa kasvulle kehittämällä kaupunkia suurina aluekokonaisuuksina

Alatavoitteet:

- Strategisiksi maankäytön hankkeiksi nostetaan keskustan kehittämisen rinnalle neljä tärkeintä aluekokonaisuutta, jotka kaikki tukevat Turun asemaa osana pohjoista kasvukäytävää: kaupunkikeskustaa meren suuntaan laajentava Linnakaupunki, työpaikka-alueena kiinnostava Itäharjun kampus- ja tiedepuisto, Skanssin älykäs ja kestävä kaupunginosa sekä lentokentän, logistiikan ja tuotannollisten toimialojen Logi City ja Blue Industry Park.
- Strategisiin maankäytön hankkeisiin liitetään suunnittelun alkuvaiheista lähtien älykkään kaupungin palvelukanava- ja teknologiaratkaisut sekä monipuolinen Living Lab-ajattelu.
- Kehityskohteiden omaleimaisuutta hyödynnetään viestinnässä ja markkinoinnissa hankkeiden alusta lähtien.

3.3.2 Kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta lisätään laajalla yhteistyöllä

Alatavoitteet:

- Keskustan kilpailukykyä liike-elämän, kaupan, kulttuurin ja matkailun vetovoimaisena keskittymänä parannetaan tarvittavilla investoinneilla ja yhteistyöllä.
- Laaditaan keskustan kehittämisen toimintamalli ja toteutetaan siihen liittyvää markkinointia laajalla yhteistyöllä elinkeinoelämän ja muiden toimijoiden kanssa.
- Keskustan asemaa kaupunkilaisten yhteisenä ja viihtyisänä olohuoneena kehitetään parantamalla korkeatasoisia julkisia kaupunkitiloja ja kävelypainotteisia alueita erityisesti joki-rannassa, Kauppiaskadulla, Kauppahallin korttelissa ja Fortuna-korttelissa.
- Kauppatorin miljöö kohotetaan arvoiseensa asuun.
- Ympärivuotista houkuttelevuutta edistetään katetuilla kauppakortteleilla ja helppokulkuisilla kortteleiden keskinäisillä yhteyksillä.
- Kehittämisessä varmistetaan vilkkaan kulttuurielämän ja vireän tapahtumatoiminnan edellytykset keskustan kaupunkitilassa.
- Aktiivista kulttuuri- ja tapahtumatoimintaa tukemaan luodaan matalan kynnyksen selkeä lupahjeistus ja -palvelu.
- Asukkaiden tarpeet keskustan siisteydestä, turvallisuudesta ja rauhallisesta viihtyisyydestä otetaan huomioon.
- Kaupan kehittymistä tuetaan keskustan elinvoimaa tukevalla tavalla.
- Varmistetaan keskustan saavutettavuus ja liikkumisen sujuvuus kaikilla liikennemuodoilla ja kävelyn sekä pyöräilyn edellytyksiä parannetaan.

3.3.3 Huomisen rakentamista edistetään maankäytön kehittämisen kokonaisvaltaisuutta, ennakkoluulottomia kumppanuuksia ja yhteistyömalleja korostavalla toimintamallilla

Alatavoitteet:

- Maankäytön toimintamallissa korostetaan ja kehitetään kokonaisvaltaista raja-aitoja ylittävää projektimaista työskentelytapaa.
  - Nostetaan kumppanuuksilla kaupunkiympäristön laatutasoa ja jalostetaan kumppanuus koskemaan koko prosessia suunnittelusta rakennetun ympäristön ylläpitoon ja palvelukanaviin.
  - Kaupunki hankkii tarvittaessa käyttöönsä raakamaata ja edistää rakentamista maankäyttö-sopimuksin.
  - Tarjotaan uusilla alueilla aktiivisesti kehitysalustoja kannustaen toimijoita innovatiivisuuteen ja uusien mahdollisuuksien etsimiseen.
  - Edistetään hyvin toteutetulla avoimella osallisuudella yhteisen kaupunkiympäristönäkemyksen vahvistumista.
  - Hankkeiden käynnistämisen perustaksi laaditaan tarkoituksenmukaisessa laajuudessa esiselvitykset, joiden pohjalta voidaan hankkeiden taloudellisia ja toiminnallisia kokonaisvaikutuksia.
  - Hankkeissa ja alueilla varmistetaan tarkoituksenmukainen ja riittävä ympäristörakentamisen ja infrastruktuurin mitoitus ja laatutaso.
-

Turun kaupungin toimintasuunnitelma 2016 – 2019

Strategisiin ohjelmiin sisältyvät linjaukset ja alatavoitteet Liite 5

3.3.4 Kaupunkirakenteen toimivuutta ja elinvoimaa vahvistetaan täydennysrakentamisella

Alatavoitteet:

- Kaupunkirakennetta eheytetään monipuolisesti asumistoiveisiin ja elinkeinoelämän tarpeisiin vastaten.
- Kaupungin kasvun painotus suunnataan keskustaan ja sitä kehystävälle kaupunki-uudistusalueille.
- Kaupunkirakenteen painopistettä laajennetaan kaupunkirakenteen kehittymisen myötä kohti merta.
- Tiivistyvillä kaupunkialueilla korostetaan rakennetun kaupunkiympäristön laatua.

3.3.5 Kaupungin kilpailukykyä lisätään tarjoamalla houkuttelevaa asumista kaikille

Alatavoitteet:

- Tuetaan asuntorakentamisen monipuolisuutta ja kehitetään pientalojen asuntotuotantoa niin, että tonttireservi vastaa kolmen vuoden asuntotuotantoa.
- Puretaan tarpeettomasti asumisen hintaa nostavaa harkinnanvaraista säännöstöä ja normistoa.
- Kaupunki toimii tarvittaessa aktiivisesti riittävän ja kysyntää vastaavan omistus- ja vuokra-asuntotarjonnan varmistamiseksi.
- Väestön nopea ikääntyminen otetaan huomioon asuntoalueiden suunnittelussa ja ikääntyneiden mahdollisuutta kotona asumiseen tuetaan.
- Varmistetaan ikääntyvän väestön tarpeisiin vastaava monipuolisten asumismuotojen tarjonta ja kohtuuhintainen asuntokanta.
- Erityisasumisen järjestäminen suunnitellaan kokonaisvaltaisesti niin, että edistetään erityis- ja vuokra-asumisen tasapainoista jakautumista kaupunkiseudulla.

3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2040

Alatavoitteet:

- Ilmastonmuutoksen hillinnän ohella myös ilmastonmuutokseen varautumisen toimenpiteet huomioidaan kaikessa suunnittelussa ja rakentamisessa.
- Monimuotoisuudessaan ainutlaatuisen luonnonympäristön arvojen säilymistä tuetaan aktiivisesti ja luonnon kokemisen mahdollisuuksia edistetään kestävin ja luontoa varjelevin tavoin.
- Rakennuskannan energiatehokkuutta parannetaan.
- Uusiutuvien energiamuotojen osuutta kasvatetaan ja energijärjestelmän älykkyyttä kehitetään erityisesti valituilla uusilla alueilla.
- Sähköntuotannossa kannustetaan paikallisiin olosuhteisiin otollisesti istuvia, aurinkoenergiaan perustuvia toteutuksia.
- Resurssi- ja materiaaliviisaus ulotetaan läpimenevästi toimintatapoihin, rakennusmateriaaleihin ja maa-aineksiin.
- Rakentamisen resurssiviisauden nostamista kilpailueduksi uudensuunnitelluille liiketoiminnoille tuetaan.
- Edistetään materiaalikierrätystä ja jätteiden energian hyötykäyttöä kaatopaikkaläjäytyksen minimoimiseksi.

3.3.7 Ympäristön kannalta kestävää liikennettä ja liikkumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä

Alatavoitteet:

- Kaupunki- ja palvelurakennetta kehittämällä tuetaan välttämättömän liikkumistarpeen vähentämistä.
  - Liikennejärjestelmän sisällön kulmakivinä ovat liikenteen päästöjen vähentäminen ja kaikkien kulkumuotojen yhteensopivuus.
  - Turku on aktiivinen toimija seudullisen liikennejärjestelmän linjausten valinnassa.
  - Joukkoliikennettä kehitetään seudullisesta näkökulmasta edistäen käytettävyyttä arki- ja työmatkaliikenteessä.
  - Terveydelle tärkeää hyötyliikuntaa edistetään kantakaupunkialueella kehittämällä koulu- ja työmatkareitistöä kävelijöille ja pyöräilijöille.
  - Kaupunki painottaa liikkumiseen liittyvissä hankinnoissaan ympäristönäkökulmaa sekä älykkäitä ja ilmastoystävällisiä teknologioita.
-

Turun kaupungin toimintasuunnitelma 2016 – 2019

Strategisiin ohjelmiin sisältyvät linjaukset ja alatavoitteet Liite 5

- Toteutetaan kestävä liikenteen ja liikkumisen kaupunkirakenteellisia edellytyksiä vahvistava matkakeskus.
- Lisääntyvän huolto- ja jakeluliikenteen haasteisiin vastataan innovatiivisin sujuvuutta parantavin toimenpitein.
- Raskas liikenne ohjataan sujuvalla tavalla pois kaupunkirakenteesta.
- Toteutetaan joukkoliikenteen runkolinjasto.
- Tehdään päätös raitiotiestä yleissuunnitelman valmistuttua.

3.3.8 Vanhan rakennuskannan innovatiivista uusiokäyttöä lisätään yhdistämällä luovasti vanhaa ja uutta rakentamista

Alatavoitteet:

- Vanhan rakennuskannan kehittämistä kulttuurin ja matkailun käyttöön sekä elinkeinotoimintaan edistetään.
- Arkkitehtuurissa korostetaan tietoisuutta historiallisesta jatkuvuudesta sekä vanhan ja uuden harmonisesta yhteensovittamisesta.
- Korjaus- ja täydennysrakentamisessa edistetään Turun alueen toimijoiden osaamista luontevasti hyödyntäviä teollisia toteutustapoja, kuten teräs- ja tilaelementtirakentamista sekä puosaamista.
- Turku toimii aktiivisesti korjausrakentamiseen liittyvien valtakunnallisten määräysten kehittämisessä niin, että vanhan korjaamisesta tulee nykyistä useammin kohtuullisin kustannuksin houkutteleva vaihtoehto.
- Historiallista ympäristöä tuodaan kaupunkilaisille ja matkailijoille näkyväksi uusien käyttötapojen sekä tapahtumien ja tilapäisten käytöjen avulla.

3.3.9 Kaupungin vetovoimaisuutta lisätään korostamalla veden läheisyyttä ja saavutettavuutta

Alatavoitteet:

- Kaupunkilaisille, matkailijoille ja elinkeinoelämälle suunnatuissa toimenpiteissä painotetaan veden synnyttävää vetovoimaa.
- Merellisen asumisen mahdollisuuksia kehitetään arkkitehtonisesti kunnianhimoisin suunnitelmin ja toteutuksin.
- Kansallisesta kaupunkipuistosta haetaan aktiivisesti nostetta kaupungin vetovoimalle.
- Kaupunki toimii aloitteellisesti Itämeren suojelussa Itämerihaasteen ja muiden kokonaisuuksien mukaisin toimenpitein.
- Matkailun infrastruktuuri otetaan kokonaisvaltaisesti kehittämiskohteeksi jokivarressa ja merenrannoilla edistäen samalla saariston saavutettavuutta.
- Kaupunki toimii mahdollistajana vapautuvien rantojen saamisessa aktiiviseen käyttöön.

3.3.10 Sujuvaa ja turvallista arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristön ja palvelu-kanavien suunnittelulla

Alatavoitteet:

- Tiivistyvässä kaupungissa panostetaan monipuolisiin julkisiin kaupunkitiloihin sekä viher-rakentamiseen.
  - Kaupunkiympäristön ympärivuotista vetovoimaisuutta lisätään toteuttamalla lasikatteisia tai muulla tavalla ympärivuotiseen käyttöön soveliaita kaupunkitiloja.
  - Kaupunkirakentaminen valjastetaan tukemaan kaupunkilaisten aktiivisuutta, liikkumista ja omaehtoista viihtyvyydestä ja hyvinvoinnista huolehtimista.
  - Kaupunkiympäristön turvallisuudesta ja siisteydestä huolehditaan suunnitelmallisesti ja puuttumalla epäkohtiin viivyttelämättä.
  - Kaupunkiympäristöä kehitetään jatkuvasti periaatteella, jonka mukaan esteetön ympäristö on parempaa ympäristöä kaikille.
  - Kaupunginosien eheyttä tuetaan tarjoamalla monimuotoista rakentamista ja monipuolisia toimintoja, asumisratkaisuja ja asumisen hallintamuotoja.
  - Edistetään alueidentiteetin ja yhteisöllisyyden vahvistumista sekä kaupungin eri toimijoiden yhteistyötä tukemalla yhteiskäyttöisten tilojen toteutumista niin uudis- kuin korjaus-rakentamisessa.
  - Etsitään ja kokeillaan aktiivisesti lapsiperheiden asumistoiveita täyttäviä ja kiinnostusta lisääviä suunnitteluratkaisuja.
-